

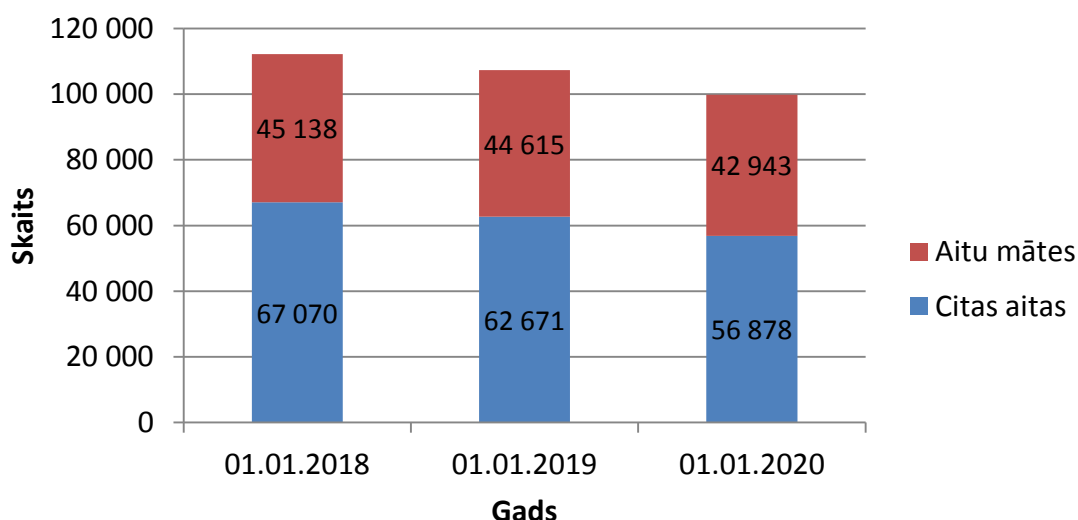
Aitkopības nozares apskats par 2019. gadu

Aitkopības nozarē 2019. gads sākās ar lielām cerībām, jo iepriekšējie gadi bija pārbaudījumu pilni sakarā 2017. gada lietavām un 2018. gada sausumu, kas liedza zemniekiem sagatavot kvalitatīvu rupjo lopbarību vajadzīgā daudzumā. Līdz ar to kopējais aitu skaits valstī samazinājās.

Pēdējos trīs gados Latvijā vērojama tendence samazināties aitu un ganāmpulku skaitām, lai gan pasaulē aitu skaits nepārtraukti palielinās – vidēji par 5% gadā.

1. attēls

Aitu skaits Latvijā no 2018. gada līdz 2020. gada 1. janvārim

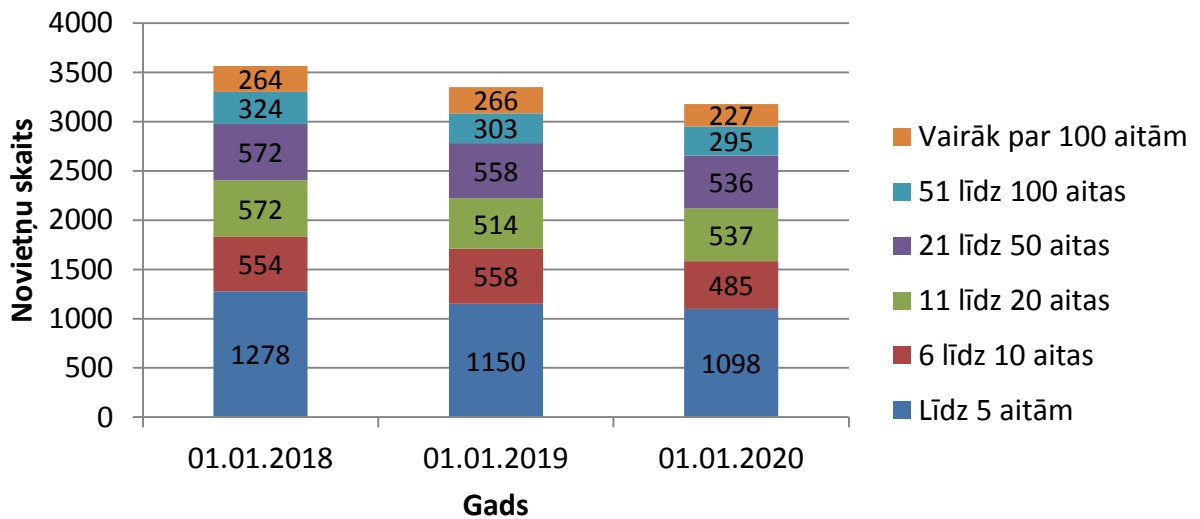

Avots: LDC, 2020

Latvijā kopējais aitu skaits salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu samazinājies attiecīgi par 4,4% 2019. gadā pret 2018. gadu un 7,0% 2020. gadā pret 2019. gadu. Aitu māšu skaits arī samazinājies par 1,2% un 3,7%. Ar katru gadu samazinās arī novietņu skaits, kurās tiek turētas aitas, tas lielākoties notiek uz mazo ganāmpulku rēķina, kur kopējais aitu skaits nepārsniedz 10 dzīvniekus.

2. attēls

Novietņu daudzums Latvijā pēc aitu skaita novietnē no 2018. gada līdz 2020. gada 1. janvārim

Avots: LDC,2020

Latvijā pēdējos gados palielinās dzīvnieku skaits ganāmpulkos, samazinoties ganāmpulku skaitam, kuros ir tikai dažas aitas. Aitkopības saimniecības specializējas, arvien lielāku uzsvāru liekot uz ganāmpulku izkopšanas pasākumiem.

Tirgus tendence attiecībā uz jēra gaļas cenām, neskatoties uz kopējo aitu skaita pieaugumu pasaulē, stabilizējas un pieprasījuma piedāvājuma bilance ļauj cenām palikt nemainīgā līmenī. No aptuveni 60 miljoniem aitu ES valstīs Latvija ar saviem 100 tūkstošiem aitu nav liels tirgus spēlētājs, tāpēc mūsu jēru gaļas cena (vidēji 3,40–4,30 eiro/kg) ir viena no viszemākajām ES dalībvalstu vidū (zemākās cenas, pēc ES statistikas datiem, ir tikai Rumānijā). ES vidējā jēra gaļas cena (no 5,02 līdz 5,65 eiro/kg) ar nelielām svārstībām atbilst vidējām pasaules cenām. Cenu svārstības 2019. gadā bija 10% robežās, minimālā cena ES bija jūlijā un sastādīja 5,02 eiro par kautsvara kilogramu, Latvijā minimāla cena bija novērojama decembrī – 3,40 eiro/kg.

Maksimālās jēru gaļas cenas ES vidēji bija decembrī – 5,60 eiro/kg, Latvijā jūlijā – 4,30 eiro/kg.

Sakarā ar to, ka mēs pasaules un Eiropas tirgum nespējam nepārtraukti piedāvāt kvalitatīvas jēru gaļas partijas, mums ir jāliek lielāks uzsvars uz jēra gaļas patēriņa palielināšanu un nodrošināšanu vietējā Latvijas tirgū, ko mēs, saimniekojot gudri, spējam izdarīt.

ILMĀRS GRUDULS,
LLKC konsultants piena kvalitātes jautājumos